

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Рѣкъ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 12-го МАЯ 1898.

Число 19

Календарь

МАЙ	Ч.	Якова апост. Дюота
12	П.	Средній прор.
13	С.	Бориса и Глѣба
14	С.	
15	П.	Б. САМАРИН. Теодосія пач.
16	П.	Делатин
17	В.	Чрипи муч.
18	С.	Това праведного

Змѣсть

Справы „Союза“ — Зъ полн битен. — Голодъ въ Россіи. — Вѣсти изъ старого краю. — Новинки. — Носмерни вѣсти вѣсти работнич. — Де-що цѣкаво. — Сѣтине. — Фейлстонъ: Листы зъ Бразилія. — Шо треба знати про острови Филиппин? — Оголошеня.

УВАГА

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вѣтупне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYRHANT, PA.

И увѣдомлять секретаря подъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYRHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА“

Снимъ маю честь повѣдомити пв. членѣвъ „Р. Н. Союза“, що члены „Р. Н. С.“ и бр. св. Володимира зъ McAdoo, Pa. вѣдъ нашоп организацији водѣступили.

Братство тос складало ся въ большій части зъ угорекихъ Русинѣвъ и ддятого то вже вѣдъ давна деяки люде старали ся ихъ вѣдъ „Союза“ водѣорвати, трубячи имъ въ уха: „hlapcy ungarski zochabce „Sojuz“, bo tam sami Poliacy, a stupce do „Sojedyneniya, bo to nas'e.“ — Кромѣ того, якъ зачуваемо, дуривъ еще дехто тыхъ самыхъ людей, кажучи, що „Соединеніе“ дасть имъ \$1000 на презентъ (!), если

выступлять зъ „Союза“, а до „Соединенія“ приступлять. Говорено имъ такожъ, що черезъ 3 мѣсяцѣ будуть мати право до носмертного, хогяй зъ „Союза“ выступлять (?) — Если се правда, що деяки люде способни уживати подобныхъ средствъ до осяженя своей цѣли, то се мусять бути дуже лхкимъ свѣдоцтвомъ ихъ моральной вартости. Если бы мы хотѣли въ той самѣ способъ зъ „Соединеніемъ“ воювати и всѣхъ Галичанъ зъ него выгнати, то тогда певно и половини членѣвъ не зѣстало бы въ „Соединеніи“. — На водѣступленю бр. св. Вол. зъ McAdoo, Pa.

„Союзъ“ матеріально не втративъ нѣчого, але чи членѣ братства того не втратятъ платячи высокій мѣсячний вкладки (пр. въ маю по \$1.00) — то дасть ся доперва видѣти.

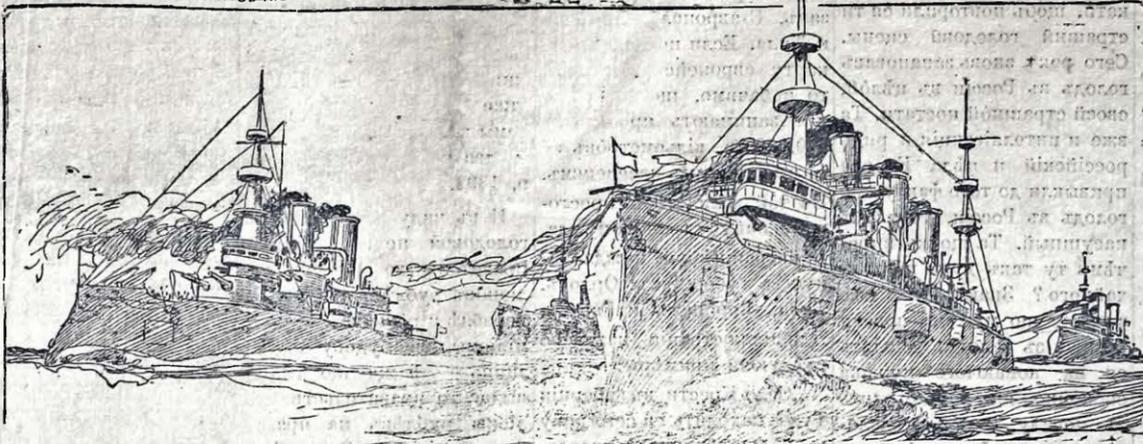
Ив. Арданъ
секретарь

Въ виду зближающей ся конвенцији звертаемо увагу членѣвъ „Руск. Нар. Союза“ на слѣдующій рѣчи:

1) Шо всяки довги до касы „Союза“, за мѣсячно, грамоты, статуты, водзьяки и т. д. мусять бути цѣлковито за спокоеи найдалше до 28. мая 1898 року.

2) Шо каждый членъ мусить (посля ухвалы конвенцији зъ 1897 р.) заплатити 25 цент. на расходы конвенциийнай найдалше до 28. мая 1898 р.

Члены „Союза“, котри не зрѣблять того, що повызше вѣдъ нихъ жадае ся, не будутъ мати права по-

ФЛОТА САМСОНА НА АТЛЯТИКѢ

сылати делегатѣвъ на конвенцию, а такожъ будутъ уважати ся за такихъ, що добровѣльно зъ „Союза“ выступили.

Если на якѣмъ плейзѣ е 20 членѣвъ „Союза“, котри заплатили всѣ свои залогости до касы и по 25 цт. на расходы конвенцији, то мають право vybrати собѣ одного делегата на конвенцию; если есть ихъ 51, мають право vybrати двоухъ, если 101 трѣхъ и т. д. Делегатѣвъ тыхъ треба vybrати вже на найблизшѣмъ мѣтнгу и имена ихъ секретарѣ до вѣдомости подати.

Кромѣ того каждый делегатъ виненъ принести зъ собоу письменне повномочіе вѣдъ тыхъ, що на конвенцию его посылають.

Иванъ Глова
предсѣдатель.
Юрій Хвлякъ — Ив. Арданъ
касиръ. секретарь

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ

Сей цѣлый тыжденъ Американцѣ перебули въ великой обавѣ, бо не було нѣ якои вѣсти вѣдъ адмирала Дуйого, зъ подѣ Маниль. А були и такі, що навѣтъ сумнѣвали ся и не хотѣли вѣрвати, що Американцѣ побили Испанцѣвъ. Ажъ доперва минувшоп суботы передъ полуднемъ одержано такъ довго очѣкувану телеграму въ Вашингтонѣ вѣдъ самого адмирала Дуйого, котрый доносить свѣдѣтельству, що битва подѣ Манилоу, такъ якъ еѣ подана зъ початку телеграмъ, е фактомъ. Дальше доносить, що не могъ скорше телеграфовати, бо подморскы дроты телеграфичный суть перетити, отже мусѣвъ послати одѣнь шифъ ажъ до Хитъ, чтобы звѣдѣтамъ телеграфовати до Америки.

Битва подѣ Манилоу, о котрой уже цѣлый свѣтъ знае, такъ якѣсь чудесно выпала, що зъ американскихъ вѣдѣвъ навѣтъ одѣнь не страшивъ житя, лишь 8 е легко раненыхъ. Одѣнь машиниста умеръ зъ вели-

кой горячки, и то все. Зъ шифѣвъ одѣнь только Балтиморъ зѣставъ трѣшки ушкоджены. А по испанской сторонѣ 11 шифѣвъ зѣстало знищеныхъ, а 8 забрала наша флѣта. Адмиралъ Монтойо раненый, двоухъ капитанѣвъ стратидо жите, выше 400 вѣдѣвъ убитыхъ и около 600 раненыхъ. — То ча вѣдѣ.

А колько на березѣ згинуло людей, ете не знати. Досѣтъ, шо страты мусѣли бути великы, бо фестунги дѣлкомъ зныщѣи вѣдѣ американскихъ кулъ.

Дальше пише адмиралъ, чтобы прислати ему чимъ скорше хоть 6,000 войска, чтобы могъ вѣступити на островы, а иначе война не може нѣ чего дальше дѣлати.

Войско черезъ Санъ Франциско уже выслано зѣ порученемъ для адмирала Дуйого, чтобы робивъ, якъ самъ буде уважавъ найлѣше.

Въ Испаніи, коли люде довѣдали ся о битвѣ подѣ Манилоу, страхъ озлобил ся на своихъ комендантѣвъ, министровъ и короле-

ву, нѣбы за те, що дали ся выбити Американцѣмъ. Теперъ въ цѣломъ испанскомъ краю народъ бурить ся. Министры уже подякували за службу, а королева въ розпуцѣ не знае, якъ собѣ раду дати. Ту зъ одной стороны Американцѣ бють, ту зновъ самъ Испанцѣ дома вѣдѣтъ ся уже за чубы — и клопотѣ немалый. Королева покладе еще на дѣлю на войско, котреже коле багнетами взбуреный народъ, та и на Австрію. Видите, цѣсаръ австрійскій кривякъ королевы, тай въ загалѣ такъ кажутъ, шо вышле войско до Испаніи, чтобы запровадити тамъ порядокъ, то значить, шо буде елѣ пый кулявого провадывъ. Таже Австріи самой бы треба деякой лѣпшій порядокъ у себе запровадити!

Але помимо того всего, шо въ Испаніи теперъ забурене и всякй непорозумѣня, Испанцѣ майже всѣ, навѣтъ и такі, шо за войною нѣколи не були, хотятъ теперъ водѣметити ся на Американцѣвъ за Манилоу. Постановили бити ся до послѣднѣо капльи крови.

Испанскій войска на Филиппинахъ ваявали, шо нѣколи не поддадутъ ся, хогѣ вѣдъ одного выгнудъ. Испанія навѣтъ мала уже выслати нову флѣту на азиатскій воды, чтобы водѣлатити ся Дуйому. — Ой, не дуже хоче ся намъ вѣрвати, чтобы Американцѣ вѣтрашили ся. Показали они добре, шо выбѣютъ.

Отже зъ Филиппинами такъ якъ бы вже покѣнчено. Вытрепали Американцѣ Испанцѣвъ, тай шо парадѣ. Але цѣкавость бере, шо то и якъ буде коло Кубы? Ту якѣсь до сего часу досѣтъ спокоено. Ажъ Американцѣ якѣсь не дуже пхаютъ ся на Кубу, ажъ Испанцѣ не дуже еѣ боронятъ. Обступили нашы шифы доокола Кубы, тай ждуть на испанску флѣту, коли надѣйде. А тои якъ нема, такъ нема. И навѣтъ нѣкто не знае, де е? Дѣсь она собѣ е на мори, лише не знати, въ котромъ мѣсяци. Адмиралъ Самеонъ вѣдае ся, уже змерзѣло ся такъ довго чекати, та вже дѣсь выбѣхавъ зо своєю флѣтою и кажутъ, шо напротивъ Испанцѣвъ — гей-бы то на повитане. Такожъ кажутъ, шо выбѣхавъ и напротивъ нашѣо военнѣо шифу „Орегонъ“, котрый е на дорожѣ зъ Бразиліи, чтобы прилучити ся до флѣты Самсона. О тоту шифу боятъ ся Американцѣ, чтобы еѣ не застала на дорожѣ испанска флѣта.

Досѣтъ, шо теперъ нѣкто не знае нѣ чего, ажъ де испанска флѣта, ажъ де наша. Сподѣють ся лише, шо они дѣсь невдѣзѣтъ подѣлѣтѣ ся, и ажъ тодѣ буде гаратанья!

Та кобы лишь скорше закончила ся тота война, бо обѣда, вѣсо подорожѣло, а ту до того еще людиска безъ работы.

ЛИСТЫ ЗЪ БРАЗИЛІИ

ТЕОДОРА ПОТОЦКОГО

зъ рускои колоніи
РІО КЛІАРО въ ПАРАНѢ

(Дальше)

Ту е ще рѣжній пшій звѣрѣ дикй. Перпій звѣрѣ тигеръ (званый такожъ лгуаромъ. Ред.) Я его ще не видѣвъ и нашимъ людемъ Галичанамъ ще нѣкому не пошкѣдивъ на напѣомъ Кляро. За пшій стороны не знаю, може де-кого пожерли. Бразиліане кажутъ пильновати ся вѣдъ тигра, бо то дуже ѣдовитый звѣрѣ. (Се такий великій нажерливый кѣтъ, якъ теля. Ред.) Пшій звѣрѣ е тутъ: дикй свинѣ, много тутъ по сѣсахъ ихъ е. Разомъ ихъ збирае ся по 300 (?) и больше и много шкѣды роблять всѣмъ бразиліанамъ и нашимъ людемъ. Зѣдѣють кукуруду, навѣтъ не можна вѣтеречи ся. Правда, полѣе ся на нихъ. Збирають ся газды зъ пеами, берутъ фузін и до лѣса за ними.*) Часомъ якъ збере ся 20 або и больше господарѣвъ, а кождей мае неа або и колькохъ, а трафитъ ся на ту тычно, то богато пѣсѣвъ подруть, якъ молодой дурій пѣс, але и свиней положитъ ся 20 або и 30. Але якъ дуже розлутитъ ся, то стрѣльцѣ мусять утѣкати на дерево. Правда, шо не опп

*) Тамъ кождей мусить мати стрѣльбу, бо иначе въ тихъ дикыхъ лѣсахъ не безпечно. Ще на Рио Кляро и другихъ колоніяхъ не такъ, але Людена, шо лежить вже на границіи стану С. Катарины, де кочууть люта Индіане черноносскы: Ботокуди, то съставляе на ихъ напади. Тѣлько передъ двѣма лѣтами падали були Индіане на ту границю колоніи и вымордовали 19 русскихъ осадничѣвъ. — Ред.

такй страшный якъ въ Галичинѣ, бо они дуже полохливый, але якъ дуже розлутятъ ся, то нема рады. (Надъ рѣкою Игуасуу жѣ водна свинья: „капівара.“ Ред.) Иншихъ звѣрѣвъ, котрыхъ ту е богато рѣжнихъ, нема шо болять. Вовкѣвъ ту не видѣвъ-емъ, хьба де въ иншихъ сторонахъ они е; о нихъ ту не чулисема, а бразиліане кажутъ, шо нема. (Мають тамъ ще бути въ далекихъ лѣсахъ червоный вовкы и пумы. Ред.) Е ту ще такий звѣрѣта: называе ся анта. Великий то звѣрѣ дуже, але на него полѣе ся дуже охотно, бо зъ него мясо дуже добре, такъ якъ зъ вода и скѣра платитъ ся, 15 до 20 мѣлѣвъ возьме. Вѣдъ выгладяе такъ: масти свастѣон, досѣтъ грубый, подобный на вола; ноги грубы, ратицѣ 2 вразѣ въ передѣ одна зъ заду. Вуха великы, рогѣвъ нема, а самъ горбатый (тапиръ? Ред.) Трудно его убити, бо дуже груба скѣра. Ве ся на него въ ухо або подѣ лѣву передну лопатку. — Мали звѣрѣта суть: называють ся рапорзы, подобны на хтора и такожъ дуже за курами пѣдкуютъ. Е ту еще дикй коты: жѣтій, а чорный смуги по собѣ мають, такожъ куры имъ смакують. Е ту татуль, такожъ шкѣдливый, бо вѣберае кукуруду, зернята зъ землѣ, якъ посаидитъ ся. Крые ся въ землю, якъ бы его спѣткавъ. Найлѣпше мясо зъ него вѣдъ всего мяса: дуже смачне. Мае на собѣ дуже тверду скѣру, зверха цѣлкомъ якъ рогѣ, на сподѣ якъ мале поросѣ. Хвѣстъ довгий, ушка малй, пшильчае мале рыльце. Ловлять его наибольше старй мудры пѣс. О иншихъ звѣрѣтахъ не знаю, бомъ не видѣвъ. Ще е ту такий дуже великй жуѣтъ (таракавѣдъ, жуѣтъ коралевый и др. Ред.), лѣвнй, кне ся на чоловѣка якъ его наступити. Суть великй

досѣтъ, буде пшій мавъ до два метры и досѣтъ грубый, але убити его не дуже такъ трудно. Осемьлѣтний мой клопецъ Данило потягнувъ буюкомъ по головѣ (хьба яког меншого вужа, але не таракавѣца? Ред.), та вже по нѣмъ. Рѣкъ теперъ минувъ, якъ мою су е ѣ ду укусила въ ногу, то вѣдъ разу спухла цѣла нога и цѣле тѣло, шо страхъ було дивити ся на ню, але заразы дали знати до уряду, до шефа, — брааплохи вже знають чимъ ратувати и дали якогѣсь лѣкарства пити и смарувати ся и выратувалася; зъ того 3 тыжнѣ нѣчо не робила, але теперъ еѣ нѣчо не бракуе. Теперъ зновъ вѣкусилъ одного господаря въ ногу; не знати, якъ зъ нимъ стане ся. Больше ще нѣкого не укусила зъ нашихъ на Кляро, а дальше не знаю на иншихъ сторонахъ. Дивна рѣчь, шо ту Бразиліанцѣ пойдѣ середѣ ноци въ лѣсъ босый и нѣколи нѣчо ему не пошкѣдитъ и не боить ся нѣ чего.

*) На колоніи Прудентополѣ розпустили були наши люде мѣлѣ собою зновъ байку, шо цѣсаръ австр. хоче ихъ назадъ до Галичины и дае по 100 моргѣвъ камерального грунту, але ще торгуе ся зъ Бразилією, аби дала за кару, шо взяла людеѣ. По 1000 зл. на родити и цѣсѣ богато за каждого помершого, котрыхъ богато вымерло. Люде чекали на Галичину и не брались до работи на шакрахъ. Ажъ прѣвѣлъ о. Казима и опамѣтавъ ихъ, шо вѣсе пропала для нихъ „Галиція.“ И взылисе до работи. — Ред.

елъ зъ того лѣса поле зрѣбати, бо то дуже е елка и праця, а для такого легкорѣба, та така работа за трудна, зрубъ лѣса на засѣвъ; — тутъ зачинае ся рубати лѣсъ при конціи вересня; зъ початкомъ жѣтня въ вереснѣ чищенй лѣсъ высѣче ся дробне (бамбусы, ліаны, галузе и т. д. Ред.) зъ помежи грубого и тогда одѣнь тыжденъ схне то дробне, потѣмъ бере ся до грубого дерева рубати, поостриѣ собѣ сокуру, тай рубаетъ вѣснѣ до одного дерева. Где есть дуже грубе тай густе дерево, тамъ добрый грунтъ, але треба наирадовати ся горше. 4 або 5 хлопца черезъ день досѣтъ вырубуютъ, а де пѣньоры (Laguncaria brasiliensis. Ред.) и тростяны (бамбусъ, папоротки дерева. Ред.) та тамъ зрубаетъ и 2 хлопцѣвъ черезъ день досѣтъ лѣса, бо пѣньоры дуже зрѣдка стоятъ. (Але якъ трафятъ ся пѣньоры на колька метровъ грубы, а 40 м. высокй, то одно дерево треба дѣше рубати!) А ле де тростяна и пѣньоры, тамъ не хѣче добре родити, але де твердый лѣсъ, то родитъ ся вѣсо дуже добре, але мусить ся добре спалати. (Де зновъ росутъ лише зрѣдка корчѣ безъ деревъ („сароес“), тамъ такожъ не добрый грунтъ, тамъ лишь пасуть худобу. Степъ бездеревный „кампъ“, корослый самою лише травою, такожъ мало родючій надае ся тамъ лише до вычау худобы, подѣ рѣлю wymagaе вѣдъ тамъ гною. Ред.) Якъ зрубаетъ ся, а полежають хотѣ два-три тыжнѣ, або и мѣсяць на сонци, тогда якъ подложитъ ся огонь, то треба скоро утѣкати звѣдѣтамъ, то якъ зачно горѣти, то ажъ страшно дивити ся, ажъ земля трясѣ ся такъ гудитъ. То погоритъ де йно шо есть — грубе дерево и дробне, навѣтъ пшѣ зъ старого дерева по-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в гроші про-
симо высылати по адресу:

То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ШО
ТЪЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРГЪ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“
можно достати слѣду-
ющіи книжки:

Канадська Русь
Написавъ Н. Дмитровъ
ЦѢНА 10 цѣт.

**Якъ чортъ заслуживъ
кусника хлѣба.**
ЦѢНА 10 цѣт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢНА 10 цѣт.

**Народный рухъ Ав-
стро-Угорскихъ Ру-
синовъ Ч. I.**
Написавъ М. Павличъ.
ЦѢНА 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

ГОЛОДЪ ВЪ РОССІИ.

Голодова змора не на ру-
ку царской дипломатіи, для-
того она мовчить про ню.
Коли въ рокахъ 1891 п 1892
гинули люде въ Россіи зъ
голоду, вдарили були газе-
ты въ великій дзвонъ, заго-
воривъ гр. Левъ Н. Толстой
и посыпавши офѣры для
конаючого мужика. Навѣтъ
рядъ сыпнувъ грѣшми,
але вже ажъ тогдѣ, коли
кинувъ ся мѣжь голодуючи-
ми голодующи тафусъ и хо-
лера.

Не треба було довго че-
кати, щобъ повторили ся тѣ
страшны голодовы сцены.
Сего року зновъ запановавъ
голодъ въ Россіи въ цѣлой,
своей страшной постати. Та
уже и вителлігенція и ридъ
россійскій и цѣла Европа
привыкли до того факту, що
голодъ въ Россіи, то хлѣбъ
насушны. Та що-жъ впро-
чѣмъ ту такъ дуже надзвы-
чайного? Знають всѣ вже
здавна, що мужикъ поволи
умирае зъ голоду, двлять ся
на конаючого мужика
спокойно, якъ вонъ сходить
въ могилу, хоть за-заде-
лодъ знали всѣ, що вонъ му-
сидъ зъ голоду умерти. Пу-
блична опінія горожанства
россійского замыкае очи пе-
редъ страшною голодовою
зморю. Такожъ и рядъ за-
боронивъ сего року писати
по газетахъ про тѣ страшны
голодовы катастрофы, уряд-
ники мовчатъ по повелінію
свыше, а мужикъ мусидъ
мовчати и мовчки кладе ся
у грѣбъ, щобъ символы и
слава россійского самодерж-
ця не утратила на европей-
ской вазѣ. Однако цѣлкови-
то не дасть ся фактовъ ук-
рыти и помимо строгого
заказу, появляють ся въ
россійскихъ газетахъ вѣдъ
часу до часу невѣдраны,
хоть цензорованы вѣсти про
пануючій голодъ въ той ве-
ликой Имперіи.

Товариство „Червоного
Креста“, котре, якъ звѣсно,
мае за задачу ратувати ра-
венныхъ, погребати упав-
шихъ на войнѣ, се гумані-
тарне товариство несе по-
мочь голодующимъ. Але по-
неже се товариство розпо-
ряджае малыми средствами
въ водношеню до огромно-
го числа голодующихъ, для-
того помочь его далеко не-
достаточна. Длятого зверну-
ло ся се товариство зъ водо-
звою до публичной жертво-

любивости и до уряду, щобъ
поспѣшили на ратунокъ го-
лодующимъ. Зъ тои то водо-
звы мы хочемо навести коль-
ки даныхъ, котры характе-
ризують наглядно ситуацію.
Министерство внутреннихъ
справъ воднесло ся до сво-
ихъ подчиненныхъ урядовъ
зъ зальтанемъ, въ котрыхъ
мѣсцевостяхъ найбільша по-
треба заходитъ нощѣшати
зъ запомогу для голодую-
чихъ мужиковъ?

Зъ водповѣди властей до-
вѣдало ся министерство, що
голодуючій губерніи суть
слѣдуючій: Воронежъ, Ка-
льога, Орловъ, Курскъ, Ря-
зань, Ставрополь, Тамбовъ
и Тула. Если поглянемо на
карту европейской Россіи,
то побачимо, що тѣ губер-
ніи занимають просторонъ
360.000 кв. кілометровъ зъ
14 міліоновымъ населенемъ.
На той величезной просто-
рони пануе страшна нужда.
Найстрашнѣйша нужда па-
нуе въ губерніяхъ: Орловъ,
Тула, Воронежъ и Рязань.
Для иллюстраціи наведено
слѣдуючій примѣры:

„Село Креста въ губерніи
Тула находить ся сего року
въ большій нуждѣ голодо-
вѣ, якъ мпнувшими лѣта-
ми. Жива цѣлкомъ не до-
псалы, хлѣба нема, худо-
бы нема чимъ живити, зер-
на на насѣне нема. Меш-
канцѣ засуджены, або на го-
лодову смерть, або на вы-
вандроване. Земство чуетъ
се не способнымъ подати по-
мочь.

Въ губерніи Орловъ пода-
ло земство просьбу до ряду
о запомогу 600.000 пудовъ
збѣжа, бо безъ тои запомо-
ги люде погинули-бъ зъ
голоду. Въ той околици нема
лѣса, отжемешканцѣ спа-
сли усю солому и обдира-
ли стрѣхи, щобъ покормити
худобу, якъ яка еще остала.
Радникъ шкѣльный зъ о-
круга Лявненкъ подае до вѣ-
домости, що до школы гов-
пить ся незвычайна сила
дѣтой. Родичѣ умысно вы-
сылають дѣти зъ дому до
школы, бо не въ силѣ ди-
вяти ся на зголодѣлыхъ
дѣтей въ хатѣ и слухати
роздѣрающихъ сердце голо-
совъ: „мама хлѣба.“ Той
самъ радникъ подавъ до пра-
вительства просьбу, щобъ
оно удѣлило 45.000 рублѣвъ
запомоги, а вонъ буде мѣ-
жъ за тѣ грошѣ прокормити
10.000 дѣтвора черезъ 6 мѣ-
сяцѣвъ.

И такъ иде дальше: анѣ
хлѣба, анѣ прокорму для
худобы, анѣ зерна на за-
сѣвъ. Мужикъ зруйнованый,
коморы порожны, касы зем-
ства свѣтѣты пустками. Ро-
буча худоба вже здесятко-
вана.

Слѣдуючій цифры порѣв-
нующій сесъ рокъ зъ голод-
ными роками 1891 и 1892
дадутъ нагляднѣйшій поглядъ
о сколько сегорочный го-
лодный рокъ есть страш-
нѣйшій водъ попередныхъ:
Въ р. 1891 принесли жива
въ губерніи Орловской 15,
953,680 пудовъ ячменю, то
творить 9,28 на десятину
высѣву — теперь выданы
жива только 15,112,508 —
отже 8,17 на десятину. Со-
ломы выданы мпнувшей жи-
ва два разы менше, якъ въ
р. 1892.

И въ виду тои страшной
голодовой пошести выдѣе
правительство ажъ 90 ми-
ліонѣвъ рублѣвъ на военны
кораблѣ и рѣвночасно выдѣе
міліоны на будову желѣз-
ницы — а ще що горше
выдѣе то правительство ми-
ліоны рублѣвъ на право-
славны мисіи въ Спол. Дер-
жавяхъ, въ Бразиліи, въ Хи-
нахъ и т. д. и тѣшитъ ся,
якъ занотуе въ своихъ уря-
довыхъ справозданяхъ, що
только а только калакутьѣвъ,
або чайновѣ, приняло св.
православіе. Платны агенты
св. мисіи горлають, що въ
Россіи благодать — а газет-
ка „Свѣтъ“ доходитъ на-
вѣтъ до такихъ глупыхъ
консеквенцій, що если-бъ
вѣе люде были православ-
ными, то вже тымъ самымъ
розвязано бы велику загад-
ку житя. Отъ не дурѣтъ
людей, якъ масте еще яке
таке чело!

Спектатор.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Галичпна наша люба до-
стала нового намѣстника въ
особѣ гр. Пиніньского, бу-
вшего профессора права на
университетѣ у Львовѣ та
посла до союму и рады дер-
жавной. Кн. Сангушко, ко-
торого пановане записане въ
исторіи буквами хлопской
крови — уступавъ, Кн. Сан-
гушко кромѣ жалю до себе,
та доказовъ своен нездар-
ности не лидивъ ничъ; вонъ
продовжавъ систему гр. Ва-
денского, подтрамывавъ лай-

дакче поступоване королп-
ковѣ безцерковныхъ и не ра-
дивѣ, але бувъ рядженый.
Гр. Пиніньскій, обявляи те
становиско, сейчасъ зложивъ
свои мандаты и подякувавъ
за довѣре выборцамъ, хочъ
тѣ цѣлкомъ его не выбира-
ли, а навѣтъ заложилъ про-
тестъ проти сего выбору. Мы
Русины не маемо великоп, а
властво жадной надѣвъ на
того пана профессора, гр.
намѣстника. Въ деякихъ сто-
рокахъ голодъ заглядае до
хлопскихъ хатъ, а тампестый
и голодовый тифъ забирае
жертвы, зъ чого тѣшатъ ся
пп. Біліньскій, Ляниковичъ,
Коростеньскій и другіи, бо
кажуть, що ихъ забороны
вѣвъ будуть ажъ теперь ле-
галыи.

Дня 3. (15.) мая въ недѣ-
лю брати въ краю будутъ
обходити 50 лѣтну памятку
знесеня панщины и водро-
дження народного. Ювелей-
скій комитетъ, що складае
ся зѣ всѣхъ партій, выдру-
кувавъ и розославъ водозву,
въ котрой каже, що того
дня во всѣхъ церквахъ ма-
ють бути торжественны вод-
правы зъ водповѣдными про-
повѣдями и процесіями до
крестовъ, поставленныхъ въ
память дановъ свободы. Въ
котрой громадѣ такого крест-
а нема, то треба постави-
ти новый крестъ „въ ста-
мѣтъ 50-тыхъ роковинъ
(1848—98)“. По полудни у
всѣхъ мають водбути ся схо-
дины зъ водповѣдными вод-
читами, промовами, декла-
маціями та спѣвами. Стар-
шій, що ще памятають пань-
скы бучи тыхъ часѣвъ, по-
винны оповѣсти молодшимъ,
а кромѣ сего на тыхъ схо-
динахъ мае ухвалити ся
щось хосенного для грома-
ды.

Дня 5. (17.) мая въ вѣто-
рокъ мають водбути ся по-
вѣтвой вѣча, сполучены зъ
водповѣдными народными
маніфестаціями. Дня 7. (19.)
мая въ четверъ мае водбути
ся всенародне вѣче у Льво-
вѣ, а вечеромъ велпчавый
концертъ. Въ памятку того
ювилею мае утворити ся
фундація для руской ремѣ-
сничо-промысловой бурсы.
— Збирайте-жъ ся братя,
святкуйте велпчаво и урадь-
те щось хосенного. Щастъ
Боже! Мы духомъ зъ вами!

1) пиньоры (агаасгіа. Ред.), 2) имбуя, 3) шаф-
ранъ (дерево? Ред.), 5) цедра, 6) канѣла, 7) паль-
ма, 8) гавіра, 9) канга, 10) серегія. Е ту богато
деревь, дальше не знаю якъ называютъ ся. До
будовѣ найлѣпша имбуя, пиньоръ, (шафранъ) и
цедра. Больше не маю що такого писати. В оз-
ду хъ ту здоровый (въ Паравѣ на высочинѣ,
але въ цѣлой горлячій Бразиліи дуже не здоро-
вый для нашыхъ людей. Ред.), вода дуже добра.
Хлѣбъ намъ Богъ родить, дровъ досить маемъ.
Пасѣку кожый мае, бо тутъ дуже р о я т ь ся
п ч о л ы. Але мѣдъ нѣ по чому, бо нѣхто не
хоче купувати, бо кожый мае свой. (Але лише
европейскій пчолы збирають добрый мѣдъ. Дикы
краевы пчолы, сѣдають и на трукучій цвѣты! Ред.)
Въ церкви лише воскове свѣтло маемъ, бо ми-
льове дуже дороге. Братства церковны у
насъ заложены: господарѣвъ: Братство святого
Отца Николая, господина: о святыхъ тайнахъ.
Теперь молодѣжь вступае до братства: паробки
и дѣвчата; еще не знати якъ ся будутъ называ-
ти. Якъ буде вже все въ порядку, то познѣйше
напише ся вамъ. Вступъ братства: рѣчно пла-
тять 1 міля 500 рейсѣвъ господарѣ, (1 мільрейсѣ—
1000 рейсѣвъ, — 50 крейц. ав. в. Теперь стоятъ
ще низше: 1000 рейсѣвъ, — 35 крейц. ав.!) бо Бра-
зиліи банкротуе фінансово. Ред.). Газдынѣ пла-
тять рѣчно 1.200 рейсѣвъ, паробки и дѣвчата по
1 мілю рѣчно и кожый старе ся о своп свѣч-
ки. Якъ много належитъ до братства, еще не
пишу, бо що разъ больше згромаждае ся. По-
знѣйше напишу. Бразиліани часто ходять до на-
шои церкви. Всѣ Бразиліани, котры сидятъ по-
близько насъ, хотять належати до нашой Гроц-

кой католицкой церкви. Наші отецъ Роздольскій
приняли бы ихъ, кобы достали позволене водъ
тутейшого біскупа бразильского Іосифа куріті-
бского. То-жъ Бразиліани тѣ самы домагають ся
о позволене біскупа, але дуже трудно, чтобы
вонъ позволивъ, бо вонъ боить ся, абы Бра-
зиліани не пристали на нашъ рускій обрядъ. Они
е римской католицкой вѣры, сервуютъ польскій
свѣта, але они видятъ, що у насъ всео крас-
нѣйше, церковь красна, водправа красна, свѣвъ
дуже красны. Имъ дуже уподобало ся всео
руске и хотять до насъ належати. Бо кому-жъ
бы не сподобавъ ся нашъ рускій свѣвъ, наше
руске Богослуженє, та-жъ въ цѣломъ свѣтѣ не-
ма красного Богослуженя, красного свѣву водъ
руского; а они придивляють ся, що то всео ду-
же красно, за то хотять належати до насъ. (Бра-
зиліанъ е ту кольканыцятъ родивъ, розкоче-
ныхъ помѣжъ колькасѣтма рускими родинами.
Ред.) Они суть такы якъ малыя: двлять ся цѣ-
ло то робитъ, тай они то. Але біскупъ чтобы мѣ-
тъ бы цѣ и насъ перелатинцивъ; але зъ нами не
порадитъ нѣчо. Вонъ не радый Русинамъ, его
подмовили польскій ксьондзы. Вонъ заказувавъ
нашому священникови руску церковь ставити.
Але цѣ-жъ, — священникъ церкви не ставили.
Но мы, люде, а вонъ намъ цѣо зрѣбъ! Вонъ
намъ не має нѣчого до розказу! Якъ маемо сви-
щенника, то намъ треба церкви. Маемо церкву,
школу, читальню дзвонницю, свою руску цер-
ковну раду — 24 радны. Що намъ хто зрѣбъ!

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

**Чи правду вы писали о
Малыревскій?**

Въ ч. VIII. „Свѣта“ зъ
с. р. читаю допись зъ Спѣ-
тонѣ, Ман., въ котрой роз-
казуе Михайлъ Кульчицкій
за те, якъ французскій мі-
сіонеръ сповѣдае, говорить
проповѣди и т. д., а мѣжь
иншими сказавъ таке до д.
Кульчицкого: „О Дмитровъ
не есть священникомъ, бо
не вдаривъ поклону фран-
цузкому епископови, для-
того бискупъ не узнае его
за священника“. — А вы
о. Малыревскій писали, що
я выславъ латинскихъ
ксьондзовъ на нашъ кольо-
ныи. Но-щожъ такъ бесо-
вѣстно брехати?

Куды подѣются тѣ 2.200?

Пѣсля роспорядженя го-
ловного уряду „Соединеній“
кожый членъ той органи-
заціи буде мусѣвъ запла-
тити до касы „Соеди-
ненія“ въ мѣсяцю маю
с. р. \$1.00, а то тому, що
въ мѣсяцю апрѣлю умерло
6 членѣвъ, 2 жены и 2 чле-
новѣ околѣчѣло. Посмертне
по 6 членахъ зрѣбъ суму
\$3.600, по двохъ женахъ
\$600, а двомъ калѣкамъ за-
платять, що найбільше \$600,
отже разомъ \$4.800. Поне-
же однакъ въ „Соединенію“
есть 7000 членѣвъ, а если
кожый заплатитъ по дол-
арови, то выйде сума \$7.000,
або о \$2.200 бѣльше якъ
потреба, то заходитъ
пытане, куды подѣются
тѣ \$2.200, бо чейже „Ам.
Р. Вѣстникъ“ и пенсія уряд-
никовъ только не кошутъ?

Больше грошей на войну.

Въ палатѣ послѣвъ въ Ва-
шингтонѣ перейшовъ бѣль-
силоу которого позволене ся
на суму \$35,720,945 на цѣли
военны въ мѣсяцяхъ маю и
юнію. Тѣ грошѣ подуть на
узброне 125.000 охотниковъ
и 35.000 резервы для скрѣ-
пленя арміи пѣхотной. О-
дѣнь посоль поднѣвъ зъ о-
горченемъ, що компанія ко-
лѣвей зжерли вже \$6 ми-
ліонѣвъ за перевѣвъ войска,
бо раховали собѣ по 3 центъ
за мило водъ одного
жовнѣра. Сенатъ рѣчно-жъ
згодивъ ся на ту суму. То
только на два мѣсяцѣ тѣ
міліоны, а колько ще гро-
шей подѣе зъ дымомъ?

**Яку платню побярають аме-
риканскій войскъ?**

Тѣ, що малп бы охоту
звербовати ся до американь-
ского войска, певно хотѣли
бы знати, яку платню ма-
ють американскій войскъ.
Длятого, чтобы заспокоити
цѣлкость интересованныхъ,
подооме понизше, яку ко-
трыи зъ войковъ мае на мѣ-
спѣ платню. Отже такъ:

Майоръ-генералъ	\$625.00
Бригадиръ-генералъ	458.33
Полковникъ	291.67
Лейтнантъ-полковый	250.00
Капитанъ кавалеріи	190.37
Капитанъ инфантеріи	150.00
Адютантъ полковый	150.00
Квартирмейстеръ	150.00
Лейтнантъ кавалеріи	139.33
Лейтнантъ инфантеріи	125.00
П. Лейтнантъ кавалеріи	125.00
П. Лейтнантъ инфантеріи	116.67
Капитанъ	125.00
Компанія:	
Простый войскъ	19.00
Музыкантъ	13.00
Трубачъ	13.00
Вояцця	14.00
Кепраль	16.00
Коваль	15.00
Сѣдларъ	15.00
Фельдфебель	18.00
Шоферъ и илжніста	17.00
Полковый капраль	20.00
Лейтнантъ кавалеріи	25.00
Фельдфебель илжністовъ	34.00
Полкъ:	
Полковый трубачъ	22.00
Музыкантъ	22.00
Сѣдларъ-фельдфебель	22.00
Капельмейстеръ	60.00
Фельдфебель майоръ	23.00
Фельдфебель кавалеріи	23.00
Постерунокъ:	
Фельдфебель организационный	54.00
Фельдфебель коніицый	34.00
Квартирмейстеръ	34.00
Служба шпитальна:	
Дозорца (стуртъ)	45.00
Подозорца	25.00
Роботниця	18.00
Ветеринаръ старшій	100.00
„ „ „ молодшій	75.00
Женщина до догляду	10.00

**Любовь Бога и любовь ближ-
него въ практыѣ.**

До о. Н. С. приходить
Иванко и пытаеся:
— Отче благий, що маю
дѣлати, щобъ бути спасен-
нымъ?
— Продай свой гавзикъ —
водповѣдае о. Николай —
выимй грошѣвъ за банку, дай
на 25 Сл. Божихъ свѣча-
ныхъ, лишы \$100.00 на по-
хоронѣ, а репту дай бѣд-
нымъ — а будешъ спасен-
нымъ...
Почѣхравъ ся Иванко въ
потляцю и каже таку фи-
лософичну сентенцію:
— А що вы о. благий ма-
ете робити, щобъ бути спа-
сеный?
— Я, видивъ чоловіче
добрый, маю проповѣдати
любовь Бога и любовь ближ-
него и дивити ся все въ
книжку банкову, чи богато
еще хибуе до \$15.000.
— Христосъ воскрес!
— Во истинну воскрес!

горять (якъ горше выпалити то липають ся дѣсь
не дѣсь обсмаленый колоды! Ред.) и заразы по
згашеню огню садить ся кукурудза, фасоля, о-
гѣрки, гарбузы, кавоны. То такъ садить ся: возь-
ме ся кавалокъ патыка, затеше и робить ямки,
кыдае зернята, що въ котромъ мѣсци потребуе
садити. То по томъ огни то така земля пухка,
що такъ ноги стрягнуть, ажъ хоче ся по той
земли ходити. То не оре ся анѣ не копае, но
ся такъ садить на спаленѣмъ лѣсѣ (ажъ по 6
рокахъ, якъ корѣне въ земли зѣгниае а осадникъ
доробить ся коня и плуга, зачинае орати! До
того часу власными руками землю обрабляе.
Ред.), а по зборѣ кукурудзы та фасолѣ, то сѣе
ся жито, гречку, ячмѣнь, горохъ, просо, пше-
ницю майже нѣхто у насъ не сѣе, бо дуже пта-
хи (хробы? Ред.) зѣдають. Якъ посѣе ся, то му-
ситъ ся мотыками разъ попри разъ мотычити, бо
бы на верху зерно було. И такъ всео на спале-
номъ (т. е. на свѣжомъ зрубѣ. Ред.) найлѣпше
родить ся: городинный насѣня тамъ садить ся
або сѣе, где найсилнѣйшій огонь перейде, тамъ
садить ся капуста; бураки, редька, морква,
чѣсникъ, цибуля. Ленъ дуже великій родить ся,
еще не можна потрафити придива-
зъ него зрѣбъ тѣ (чому? Ред.), не удае ся.
Конопль не хотять родити ся, дуже малень-
ки, а сѣмя водъ самого кореня ажъ до верху —
саме сѣмя; но дуже малы, найбільша може три-
мае локоть. Такъ и бураки насѣня не
выдадутъ, р о с а д а такъ само; мусимо собѣ на-
сѣне росады и буракѣвъ зъ Галичины спроваджа-
ти. Далѣ просилибсьмо васъ, чи бысте не бу-
ли такъ вдячны для насъ послати з е р н я т ь

зъ овочѣвъ, бо тутъ нема въ насъ на Ріо Кля-
ро. Въ Курітібѣ, то вже есть дуже великій садъ
зъ рѣжnymi овочами европейскими, але трудно
достати. Мы ще не маемо жадныхъ овочѣвъ,
только маемо помаранчѣ, бросквинѣ, такы бра-
зильскы сливки (амейзасъ. Ред.). Винограду
досить маю, но еще не родить, теперь два лѣта,
якъ посадивъ-емъ, а на третѣмъ роцѣ родить,
але досить посадивъ емъ, бо я дуже вино люблю.
Але нашы люде Галичане то всѣ мають поса-
женный винограду, помаранчѣ, бататы, бросквинѣ.
(Молоды рослинки е дуже нищенны великими му-
равлями. Ред.). Больше о всео старають ся на-
шый Русины, якъ Поляки, що вже по 8 лѣтъ въ
Бразиліи. Нашы Русины маньдзяки (мандіока-та-
піока. Ред.) садятъ, то роблять маньдзякову фа-
ринну (муку. Ред.) зъ того корѣне копае ся, су-
шитъ ся, тре ся на муку, то вже фарина. То е
добре до мяса або до хлѣба мѣшати (але не вы-
сушеный корѣнь е великою отруею! Ред.) са-
дятъ ту въ Паравѣ бананы (на низинахъ, але на
высочинѣ не доходятъ. Ред.) то выгладяе таке
якъ бѣбъ галичанскій, такы струки на собѣ мае.
Въ серединѣ, якъ розлупити той струк, то есть
такъ якъ масло, но дуже солодке и на хлѣбѣ
такъ розматитъ ся яке масло и дуже смачно
ѣти хлѣбъ зъ тыми бананами. Есть ту дерево,
называе ся гавіра, то мае дуже великы ягоды на
собѣ, такъ якъ въ Галичинѣ вишнѣ, но дуже со-
лодкы. Зновъ называе ся дерево серезі: мае я-
годы вышнѣ, червоны. Малыны е; вожины е. Зъ
пальмы ягоды не ковечно добры: солотковатѣ-
терпкы.

Лѣсовы дерева е дуже рѣжны, але я не знаю
якъ они называютъ ся. Котры знаю, то пишу:

1) пиньоры (агаасгіа. Ред.), 2) имбуя, 3) шаф-
ранъ (дерево? Ред.), 5) цедра, 6) канѣла, 7) паль-
ма, 8) гавіра, 9) канга, 10) серегія. Е ту богато
деревь, дальше не знаю якъ называютъ ся. До
будовѣ найлѣпша имбуя, пиньоръ, (шафранъ) и
цедра. Больше не маю що такого писати. В оз-
ду хъ ту здоровый (въ Паравѣ на высочинѣ,
але въ цѣлой горлячій Бразиліи дуже не здоро-
вый для нашыхъ людей. Ред.), вода дуже добра.
Хлѣбъ намъ Богъ родить, дровъ досить маемъ.
Пасѣку кожый мае, бо тутъ дуже р о я т ь ся
п ч о л ы. Але мѣдъ нѣ по чому, бо нѣхто не
хоче купувати, бо кожый мае свой. (Але лише
европейскій пчолы збирають добрый мѣдъ. Дикы
краевы пчолы, сѣдають и на трукучій цвѣты! Ред.)
Въ церкви лише воскове свѣтло маемъ, бо ми-
льове дуже дороге. Братства церковны у
насъ заложены: господарѣвъ: Братство святого
Отца Николая, господина: о святыхъ тайнахъ.
Теперь молодѣжь вступае до братства: паробки
и дѣвчата; еще не знати якъ ся будутъ называ-
ти. Якъ буде вже все въ порядку, то познѣйше
напише ся вамъ. Вступъ братства: рѣчно пла-
тять 1 міля 500 рейсѣвъ господарѣ, (1 мільрейсѣ—
1000 рейсѣвъ, — 50 крейц. ав. в. Теперь стоятъ
ще низше: 1000 рейсѣвъ, — 35 крейц. ав.!) бо Бра-
зиліи банкротуе фінансово. Ред.). Газдынѣ пла-
тять рѣчно 1.200 рейсѣвъ, паробки и дѣвчата по
1 мілю рѣчно и кожый старе ся о своп свѣч-
ки. Якъ много належитъ до братства, еще не
пишу, бо що разъ больше згромаждае ся. По-
знѣ

Полк кавалерии из самых „кау-бойсов“

Пан' Рузвельт (Roosevelt)

Пан' Рузвельт, секретарь воед министерства войны, подав ся першй на охотника до войны. И пе только, що хоче ся ему кров проливати, але за свои грош зьорганизовать цѣлый полк, котрым буде самь доводить. А буде то полк, може найоригинальнѣйшй изь всѣх полков, якй де коли иснували, бо буде складатися зь самых „кау-бойсов“. Не оден може чув де-що уже за тых „кау-бойсов“, але суть може и такй, що не чули. Отже „кау-бойсы, то суть чистй короварь, що на далекомь заходѣ, на безмежных прериях пасуть коровы, взглядно скотъ всякого рода. Такй короварь, або зь англицка „кау-бой“ на вповѣ дикй, родивш ся на поли и вмирас на поли, и цѣле свое жите перебув на кони мѣж худобою. Вздити на кони так вѣхто не знае, якй „кау-бой“, а вь стрѣляно, то хоба нема такого чловѣка, шобы ему вырбнвал. Водстрѣляти файку зь зубовь свому товаришови, або убити воробця вь воздуху зь револьвера, то для „кау-бойса“ нѣчого. Кромѣ того знают „кау-бойсы“ незрвпано лапати двку худобу, а имено дикй конѣ на такъ зване „лясо“ (довгий шнуръ зь оловяною кулею на концѣ). Зь такими отже забяками пань Рузвельт удасть ся на Кубу. — Ой, не одного они тамь иштаньского офицера залапують на того „лясо“.

Куля вѣтль за 27 роковѣ.

Недавно тому вь одномь зь берлинскихь шпитальв, вытягли лѣкарѣ одному старому воякву кулю зь ноги. Вояк той був вь французо-нѣмецкой войнѣ и зоставь пострѣленный вь ногу заразъ повисше колѣна. Тогда лѣкарямъ не удалось куль найти, рана зарела и вояквои немлодило нѣчого. Аж теперъ, по 27 рокахъ, чувъ, що ему доскулюе щось вь подошвѣ и удавъ ся до шпитала. Лѣкарѣ зробили операцию и нашли вь пятѣ кулю. Якъ собѣ повандривала зь колѣна аж до пяты?

Приютъ для эмигрантовъ зь Австро-Угорщины вь Нью Йорку.

Правительство австрийске выналяло готель при улици Greenwich ч. 14, вь котромь будуть могли примѣстити ся эмигранты подданѣ Австрийскй и зможуть засягнути вь ся к ихъ потрібныхъ вестушыхъ информаций.

Запала ся майна.

Вь Дигуса, коло Скрентонъ, запала ся майна Hallstead, власность Delaware, Lackawanna & Western компаніи. Люде думали собѣ, що то землетрясенс. Богато шкодоу черезъ то вь будынахъ. Двохъ робѣтничковъ було за тои часъ вь майнахъ, та не знатъ чи дасть ся ихъ выдубити, чи нѣ.

Гостина у Чайновѣ.

Европейцѣ, котры вь далекихъ Хинахъ бувають, не дуже суть радѣ, коли ихъ Хинчики до себе на гостину просятъ. А такй гостини трафляють ся тамъ дуже часто, бо Хинчики любятъ ся вь великихъ гостинахъ и дуже тѣпять ся, коли мають чужинца при своимъ столѣ. Тогда дають на столѣ всѣлякй стравы, якй только хиньска кухня може выгидати. Головною їдою на кождой хиньской гостинѣ е рижъ, потѣмъ бульба, фасоль, горохъ, цѣбуля и всѣляка зеленна и корѣне. Тоту їду знаютъ хиньскй кухарѣ приправляти на романти способы, при чомъ уживаютъ немало розмаитого рода олѣвѣв, а также олѣю риганового. Хиньчики любятъ и мясо, а наибольше свиниче, и кождый Хинчикъ, хоть бы и найбѣднѣйшй, выховае собѣ кождого року, якъ не больше, то хоть одно поросл. Вѣднй люде также, що працюють тяжко, а не хватае имъ на свиниче мясо, вдволяють ся печѣнкою зь шкура. Тотй звѣртка, на котры мы зь такою водразоу дивимо ся, тамъ зѣдають ся милионами. Мясо зь говедины Хиньчики нѣколи не їдять. Воля, коровы, уживаютъ ся у Хиньчковъ выключно лишь до работы. Хиньчикъ также нѣколи не уживае молока вѣдо не здорове для ихъ. Зато любятъ они дуже печѣнку зь коньского мяса и зь товстыхъ песковъ, що то у насъ зовуть ся мопсами. Хиньчики їдять также розличного рода гадовъ и жабыска и коли велика гостина, то те все на столѣ подають, але такъ файно приправлене, що не може познати, що їсть ся. Коли по такомъ обѣдѣ гостямъ добре водъ голудка водбивае ся, то господаръ дуже тѣшитъ ся, бо то знакъ, що гостѣ добре и зь смаксмъ попоѣли. Та и е дивота, що европеецъ не радъ на такую гостину пде.

Передновокъ вь Галичинѣ.

Пише газета „Громадскй Голосъ“, сего року дуже тяжкй. По декотрыхъ селахъ люде немали на Великденъ навѣт пасокъ. Такъ то нашъ хлопъ гарувавъ цѣлый рокъ, якъ чорный вѣль у плузѣ, а прийшло ся на самй свята, неми що разъ укусили. И гласне вь той часъ, коли нашому селянинови треба якъ наибольше силъ подѣ весной роботы, мусить вѣтъ голодомъ млѣти.

— Русины Параньскй!

Не убивайте панцирничковъ и иншихъ муравлѣдовъ!! Се найпожиточнѣйшй звѣртя вашихъ сторонѣ. То неправда, що они выѣдають зь землѣ зерна кукурудзы. Они живлять ся лише муравлями, термитами и иншими шкѣдливими комахами, котры прецѣнѣ е головнымъ нещастемъ для полуднево-американскихъ рѣльничковъ. Для кусника смачного мяса не годить ся нищити такъ дуже пожиточного звѣртя. Везъ муравлѣдовъ такъ розмножили бы ся муравлѣ, що нѣчого не ветоило бы анѣ вь городѣ, анѣ вь садѣ. Навѣтъ дома сточили бы тй хмары великихъ и малыхъ муравлѣв. Читайте се и розповѣдайте всѣмъ людемъ на кольоніяхъ, шобы люде самй собѣ такой великой шкодоу не робили.

АРЕШТОВАНА ВЪ РОССИИ.

Вь Харьковѣ и вь Воронежѣ арештовали жандармы російскй велику силу студентѣв, урядничковъ, робѣтничковъ, водкрывши друкарню газеты „Народная Воля“. Та часописъ есть органомъ російскихъ террористѣв, котры працюють надѣ тымъ, шобы звести самоволю цара, а запровадити вь Россію людскй рлдъ, такй якъ по другихъ державахъ нынѣ вже есть.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

Дня 23. апрѣля с. р., водбувъ ся сумный похоронъ Иоана, сына Игнатія Романовъ, предплатника „Свободы“. Помершй уродивъ ся вь Галичинѣ, вь селѣ Берлинѣ, пов. бродскѣмъ, року 1882, дня 21. марта, проживши лѣтъ 16, скончивъ свое жите вь Бозѣ и похороненый есть на цмнтари „St. Boniface“, коло Виннипегу, вь Канадѣ.

Вѣчная ему память!

Вѣсти робѣтничѣ.

— Ford City, Pa. До мѣседевой великой шклярнѣ добудовують дальшй департамента. Заложитель того мѣстечка и головный акціонеръ згаданѣ фабрики выдумавъ способъ выробляти памятники и монументы зь порцеляны. Памятники зь того матеріялу не дадутъ ся такъ скоро розбити, а по кождомъ доци выгидати будутъ якъ новй. — Вь новыхъ фабрикахъ зачне ся робити вь мѣсяцю юнію.

— American Window Glass компанія рѣшила на конвенциі, котра водбула ся минувшого тыждня вь Нью Йорку, подвыспити цѣну на свои продукты зь днемъ 15. мая.

— Steam Fitters — робѣтнички, достарчаючи рурокъ паровыхъ — зь Патсбурга и Алегени, зарядили минувшого тыждня страйкъ, жадаючи \$3.00 денной платнѣ и 9 годинъ працѣ кромѣ субботы, вь котрой день робило бы ся лишь 8 годинъ, а мало-бѣ платити ся имъ за девять. По колькадневныхъ укладахъ майже всѣ хлѣбодавцѣ згодили ся на жаданы робѣтничковъ.

— Chicago, Ill. Застрайковало 1500 камѣнярѣв, позаякъ знизжево имъ платню зь \$4.00 на \$3.00 денно. Сподѣють ся, що и другй робѣтнички будѣвничого завѣду прилучатъ ся до страйку.

— Вь руководѣльняхъ фидядельфійского товариства будовы кораблѣвь Статр великй рухъ, котрой змоцнивь ся еще и тымъ, що любя Россію замовила тамъ собѣ два великй военны кораблѣ на 18,600 тоннъ ваги, помимо того, що вь 8 губернйяхъ найсправедливѣйше намъ царствующого Николая Ходынського, 14 миліонѣв людеи, російскихъ мужикѣв вмирас зь голоду, якъ доносить російскй газеты. Господарка идеальна!

— 600 столарѣв вь New Castle выгидали страйкъ, коли дня 1. мая зажадали 25 цт. больше денной платнѣ, а компанія сразу спротивляла ся тому. Страйкъ тривавъ лишь 2 годины, столарѣ достаютъ \$2.50 денно.

— Johnstown Pa. Вь новой фабрицѣ бѣловъ бляхи распочалась робота минувшю середи. — Можна достати роботу.

— 40 Италянѣв, занятыхъ на „колеѣ“ Pennsylvania вь Гометедѣ, застрайковало минувшого тыждня, понеже компанія не хотѣла подвыспити имъ платнѣ о 10 цт. Италяне тримають ся добре и намовляють другихъ до страйку.

— Но дуже богато мѣстахъ Итали робѣтнички неспокойнй, а особливо минувшого тыждня бы они такиими. Вь мѣстечови Foggia занали „штайрантъ“, нѣбѣ урядъ податковый; вь Bari здобули твердыню войскову, а одинокой тамъ шифъ загрузили вь море.

— Вь Константинополи, отже вь Турциі, водъ минувшю пятницѣ переходить улицями масы голодныхъ робѣтничковъ и кричатъ для султана немилыми голосами. А може дехто такй нездогадливый, що спытае, чога они хочуть. „Хлѣба“ — водповѣдаемо. Вь насѣдкомъ американско-шпцарской войны, настала дорожня не лишь по забанкровокыхъ державахъ, якъ Италия, Турциі, Испанія або вь Австриі, але навѣтъ и вь Нѣмечинѣ. Додаймо до того, що вь тыхъ державахъ податки великй, а зарѣбку жадного, то зрозумѣемо, для чога робѣтнички допускаятъ ся такихъ неспокойв. Роспука жене ихъ до того. Русины-робѣтнички! знайте, що образованй робѣтнички цѣлого свѣта суть за тымъ, шобы знести войско, шобы знести войну!!!

— Копальня Нельсонъ вь Шамокинѣ, Па., зостала замкнена на неограиченый часъ. Около 800 людеи страйку роботу.

Де-що цѣкавого.

— Пересѣчний выдатокъ пассажерского шифу между Нью Йоркомъ и Ливерполемъ, тамъ и назадъ, выноспть \$75.000.

— Штука друкарска знана була вь Хинахъ уже вь 6 столѣтїю; запроваджена вь Англиі около р. 1474, а вь Америцѣ вь р. 1536.

— Перше зеркало зробили Венеціане (Италяне) вь 13 столѣтїю. Передъ тымъ люде уживали за зеркало выполерованй металѣ.

— Вь Париж при кождой школѣ находить ся рестаурація, де бѣднй дѣточки достаютъ ѣсти за дармо.

— Вь Чикаго е 633 розличныхъ церковь.

— Война за свободу Сполученыхъ Державъ коштувала \$135.191.702 и 30 тысячъ людскихъ головъ.

— Вь Европѣ е 6 такихъ краѣвъ, котры мають мезше або правѣ только обывательв, що Лондонъ. Тй сутъ: Швециі, Норвегія, европейска Турциі, Португалія, Голляндія и Грециі.

— Вь Колорадо выдала ся недавно тому одна 202 фунтовъ тяжка нигерка за нигра, котрой важить 370 фунтовъ.

— Нѣмецка держава платитъ рѣчно на войско 780 марокъ. Зь того выпадае на кождого обывателя 14 марокъ.

— Вь Лондонѣ е 14 тысячъ салоновъ и готельв, а выпють тамъ кождого дня 16 тысячъ галлонѣвъ виски.

С М Ъ Ш Н Ъ

ЯКЪ ВЫГЛЯДАЕ ДУХЪ?

Учитель: — Якъ выгидаетъ духъ? Ученикъ: — Чорный, якъ кокуръ. Учитель: — Зле. Ученикъ: — Червоный, якъ носъ егомосцѣв. Учитель: — Зле. Ученикъ: — Сивяый, фарбы основон, якъ панъ професоръ. Учитель: — Чекай ты злодую, я тобѣ дамъ! Ученикъ: — То най скажу ты они, якъ выгидаетъ? Учитель: — Невидимо выгидаетъ.

НА ТРЕНЪ (рѣчь дѣе ся вь старомъ краю).

— Якъ вы смѣли сѣсти до вагона першю класы? — кричитъ кондукторъ на мазаря, котрой спокойно сидѣвъ собѣ на выселеныхъ аксамитомъ канапкахъ, тримаючи вь рукахъ зайду. — Прощу, того ...оне... видите, пане кондукторъ, я маю вь той зайдѣ бочѣвку зь колимазомъ, що дуже смердять, та подумавъ-емъ собѣ: сяду до першю класы, де е менше пассажирѣв.

ДОБРЕ ЛѢКАРСТВО.

Докторъ: — Противъ великой злости вашого мужа, маю знамените средство. Ту маете, панѣ, тоту фляцину зь водою. Коли приѣде ваш мужъ до дому и зачне кричатъ, то вы сейчасъ возьмѣте двѣ ложки той воды до устъ и тримайте за 5 минутъ вь устѣхъ, ажъ буде лѣтна, а тогда вашого мужа злѣсть перейде.

LOOK OUT

рускй ситизены зь Northumberland County, а взглядно зь Mt. Carmel!

Наступаютъ выборы повѣтвыхъ урядничковъ, отже уважайте добре, на кого маете голосувати. Вь Mt. Carmel маемо одного лишь кандидата на „дистриктъ аторного“, а зє ся: John E. Bastress (Бастересъ), лоерь, дуже добрый чловѣкъ и пріятель робѣтничка. Радамо вамъ, даи на него свои голоса, бо вѣтъ того вартае. — Першй выборы водбудуть ся 14. мая с. р. на делегатѣв, на котры треба зѣйти и голосувати, якъ пристойть на правыхъ ситизѣновъ. При голосованю тримайте ся купы, не розрывайте ся, а тымъ собѣ зробіте имя и другй народы васъ познаять, шосте за люде.

ДО КАНАДЫ!

Весна за плечима. Хто мае замѣръ осѣсти на фармѣ и хто мае бодай \$300 най вже выбираеся до Канады. Шкода утратити весны. Люде зь Shamokin, Mt. Carmel и Olyphant, Pa. вже поѣхали. Хто постановивъ собѣ бути вь Канадѣ най выѣздае. Тикетъ зь Buffalo до Тогопто коштуе \$3.15, а зь Тогопто до Виннирег, хто мае водѣ мене карту коштуе \$14.40. Хто еще не мае карты на знизженый тикетъ най напише до мене и подасть докладно свое имя, колько роковъ мае, имя свои жены и дѣтей и ихъ роки. Писати треба на адресу: Rev. Nestor Dmytrow 89 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER 421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.

Хочетъ мати красну фотографію, вѣршй портретъ, зайді до того фотографа. Перташь зѣ слабо зайді зь жыноу до него, дай ся знати, а будешь мати на длѣе жите памятку. Машь ладну дитинку дай фотографати у него, а будешь мати краснй образъ. есть у Васъ братство, най зайді до того фотографа, а выѣзъ Вамъ зрѣбати фотографію и портрети, яка хочете. — У него рѣжордеріи фотографіи и портрети можна замовити и то по дуже умѣркованой цѣнѣ. — За роботу гварантуе.

Письмо до любителей дугану! Вже больше якъ 16 роковъ выроблюю угорскй дуганъ, туть вь Америцѣ и може богато еще есть такихъ, що не пробовали курити дуганъ моего выробу, подѣ именовъ „VALODI MAGYAR DUGANU“, але де-якй другй фальшивый уживаютъ. — Протое даю до вѣдомости любителей дугану, шобы были осторожными и не куповали иншй дуганъ, лишь такй, що носить мое имя на пачкахъ. Мой дуганъ есть смачный до куреня, безъ всякихъ хемичныхъ примѣшюв, шкѣдливыхъ здоролу, бо робленый на старо-красвй способѣ. За 20 роковъ я выроблявъ его вь старомъ краю, отже думаю, що мусить бути добрый и здоролый, пріемный до куреня, бо ся на дуганѣ розумѣю. Зарываю васъ, шо то е явлене „дугану“, бо хто ракъ выкуштуе моего дугану, тотъ е себѣ курити шпосо. Хто бы хотѣвъ быти адептѣмъ, дай адресовати ся впротѣ до моей фабрики по бланку информаций, або най зайді е стемпильныхъ почтовыхъ по 2 центъ, а я ему зашлю чверть фунт. моего дугану на пробы. — Адресъ: A. STARKMAN, 402 Cedar Ave. — Scranton, Pa.

Продажа рускихъ книжокъ и библиотекъ. Хотите купити собѣ книжку, яки лишь загадаете, або записати собѣ газету зь старого краю, пишѣте на адресу: A. Wasserman, 94 Clinton str. NEW YORK, CITY.

РУССКІЙ САЛОНЪ Петра Серафима „на лѣвѣмъ мѣстѣ“ вь Шамокинѣ, Па.

Коло лѣгайского дина есть рускй готель, одинокой на цѣле мѣсто рускй готель. Чистенько тамъ, всякй напитокъ, якъ виска, пиво, румѣ, темперъ и пн. дуже добры и здоролы. Хто хоче переночувати, знайдѣ тамъ чисте лѣжко и чемну услугу. Азу Русины! Чажъ будемо все ходити по чужахъ людахъ и за свои грошѣ по кутахъ стоять?

ТЯЖКЙ ЧАСЫ — ТО ПРАВДА. Але шо мы маемо найлѣпшй и наибольшй складъ убранъ, капелюховъ и всякого бѣля, котры можете купити у насъ туньше, якъ де инде — то также правда. Придте, а переконайте ся. Петро А. Штифъ. PETER A. STIEF ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ УБРАНЪ R 38 на Oak str. — Mt. Carmel, Pa.

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. PITTSBURG, Pa.

Кождый то знае, шо вь Америцѣ шуканють за такимъ докторомъ, котрой покончивъ свои науки вь старомъ краю. Д-ръ Блумбергъ вывчѣвъ ся за лѣкаря на универзитетѣ вь Варшавѣ, а зложивши испытъ державный вь Филадельфиі осѣвъ вь Питебургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайді до него, заразъ выздоровѣ!

РУСКА ГРОСЕРІЯ Семана Ющакъ на River Str. OLYPHANT, PA. У Ющакъ достанете все, шо только до ѣдження потребне и найтуньше. Купуйте, братя Русины у своего, жидѣвъ не спомогайте, бо уже и такъ збогатѣли ся нашимъ грошемъ.

Hotel HETMAN SCHMIELNICKI Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.

Коло лѣгайского дина есть рускй готель, одинокой на цѣле мѣсто рускй готель. Чистенько тамъ, всякй напитокъ, якъ виска, пиво, румѣ, темперъ и пн. дуже добры и здоролы. Хто хоче переночувати, знайдѣ тамъ чисте лѣжко и чемну услугу. Азу Русины! Чажъ будемо все ходити по чужахъ людахъ и за свои грошѣ по кутахъ стоять?

A. B. Newman (A. B. НЮМЕНЪ) Фабрикантъ цигарѣвъ и доставця австрийского, угорского, румынского, російского и боснійско-гердуловненьского тютюну або дугану. Продае также цигары цигареты старо-красвй, ципки до робленя цигарѣв, цигаретовй паперѣ и цигарнички и файки всякого рода. — Хотите земакувати правдивого красвго дугану, пишити на адресу: A. B. NEWMAN, 167 Second str. NEW YORK, N. Y. Писати можна по англійски и нѣмецки

Що треба знати про острови Філіппіни?

Куба була вольна. Такі ж другі держави, а між ними — Японія не дуже мильма оком. Будуть дивитися на те, як Спол. Держави здобувають пів землі зь під носа. Та що ж буде? Здає ся, що так буде. Як скінчуть ся війна, а Спол. Держави виграють, закладають, розуміє ся, в Іспанії, щоб заплатила кошта военні і до того часу поки Іспанія не заплатити тыхъ сотокъ мільонівъ доларівъ, не уступлять ся вь островівъ.

Понеже дьдовска Іспанія не буде могла заплатити довго, або нїколи, заберуть за ті грошѣ Американи острівы, посадять тамъ своихъ премудрыхъ капиталистівъ п они підь окомкомъ волѣ, свободи, будуть высасати ті богаті островы, розуміє ся, далеко зручнїше, якъ се робили Іспанцѣ. — А може якъ инакше буде, або я знаю!

Якъ я ходивъ до школи, то професоръ учивъ мене, що островы Філіппіни лежать на полуднѣ вѣдѣ Азіи, недалеко Хинъ і тыхъ островівъ єсть понадь 1000 большихъ и меншихъ, а найбільшій міжъ ними слѣдуючі: Борнео, Суматра, Ява, Целебесъ, Мінданао и Люзонъ. На томъ островѣ Люзонъ єсть головне портове мѣсто Маніла, котре власне теперъ Американи звичили.

Тоті островы відкривъ вь р. 1521 Магелланъ. Вь кількохъ лѣтъ потѣмъ заняли Іспанцѣ ту групу островівъ и газдовали по своему, якъ и на Кубѣ, ажъ по нинїшній день.

Островъ Люзонъ має около 4½ мільона мешканцѣвъ, єсть дуже плодотивий и видає: цукрову тростину, тютюнь, каву, дерева до фарбовона, кокосові орїхи и дерево тамъ росте славне, котрого уживають нинѣ вь пѣломъ свѣтѣ на будову тревалыхъ кораблѣвъ. Зь мінералівъ находять ся на островѣ Люзонъ вь дуже великій скількості: камїни, срібло, якъ такожъ дорогоцінне камїне, а на морю вьокругъ острова выловлюють перли. Рівно жь и на другихъ островихъ суть нецѣнені богатства, але при поганій господарцѣ Іспанії, при єй захланности не можъ було тими всіми богатствами вь належитий спосѣбъ користуватисъ. Крімъ того абсолютне пановане езультѣв допривадило до повстаня, котре вже 2 цѣлхъ рокѣвъ триває. Борба міжъ Іспанцями и повстанцями вела ся зь такою страшною завзятістю, що десятки тисячъ людей вымордовано.

Повстанцѣ будуть тамъ, якъ и на Кубѣ йти зь Американи рука вь руку, а Іспанія по стратѣ такъ величезной не буде вь силѣ своихъ военнихъ силъ скрѣпити. Іспанія ще готова стратити и Західній Індїи и всѣ свои колонїи на всходѣ.

Припустімъ, що Іспанія стратить Філіппіни, припустімъ, що Іспанія стратить Кубу, а вѣдтакъ по скінченій війнѣ заключить миръ зь Америкою, що жь жотомъ? Ті островы мали бь бути полїтней власной судбѣ? Про прилучене тыхъ островівъ до Спол. Державъ нема що говорити, бо превадїентъ вь своихъ военномъ манифестѣ зазначивъ, що не хоче Кубы на власность Спол. Державъ, але лишъ того собѣ горячо бажає, щобъ

Куба була вольна. Такі ж другі держави, а між ними — Японія не дуже мильма оком. Будуть дивитися на те, якъ Спол. Держави здобувають пів землі зь під носа. Та що ж буде? Здає ся, що так буде. Як скінчуть ся війна, а Спол. Держави виграють, закладають, розуміє ся, в Іспанії, щоб заплатила кошта военні і до того часу поки Іспанія не заплатити тыхъ сотокъ мільонівъ доларівъ, не уступлять ся вь островівъ.

Понеже дьдовска Іспанія не буде могла заплатити довго, або нїколи, заберуть за ті грошѣ Американи острівы, посадять тамъ своихъ премудрыхъ капиталистівъ п они підь окомкомъ волѣ, свободи, будуть высасати ті богаті островы, розуміє ся, далеко зручнїше, якъ се робили Іспанцѣ. — А може якъ инакше буде, або я знаю!

ЧИТАЙТЕ!

Вь Jersey City, N. J. вь єтернѣй замѣшалої Русинами єсть до спродана хороше урядженій салѣонъ, побѣчъ котрого находить ся гарно удекорована галля на митинги, вѣсѣлї и розличнї забавы. — Властитель тому єго спродає, бо намѣриє вѣдѣхати до краю. — Цѣна прїступна. — Близнїй информации удѣляє редакция „Свободы“.

* ЧИТАЙТЕ! *

Mike Bosak

Майкѣ Босакѣ, знаннїй словенскїй бізнесманъ вь Оліфантѣ заложивъ теперъ великій складъ (wholesale) розматыхъ напїтківъ. У него можна достати не лишъ добрыхъ американискихъ трункѣвъ: якъ виски, вина и пива, але має у себе на складѣ такожъ правдиву старокраєву горѣвку и чисте старокраєво малярске вино, котре спроваждає впрѣсть зѣ старого краю. А що найважнїше, що продає то все не дорого.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскїй зегармістръ и ювелеръ

Всякі напрями зегарбѣвъ виконують точно, ташо и вь короткѣмъ часѣ и за напруву гарантує. — Має на складѣ великій набѣръ зегарбѣвъ золотихъ и срібнихъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кожного зегарка гарантує. Обручки слюбнї, якъ хто купує доставъ вь поларуку гарний будѣць.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокій лѣкаръ, славыннїй на цѣлѣ мѣсто. Лѣчить всякі хоробы совѣсно и вь короткѣмъ часѣ. Особливо незрѣннїй лѣкаръ вь справахъ подожничихъ. Говорить поанглїйски, по руски и по польски. Горячо поручаємо сего знаменитого доктора, нашнмъ Русинамъ.

Lehigh Valley R.R.

In Effect February 20, 1903.
Пассажерскї трени вь Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes-Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 9:30 до полудня; а 12:18 и 4:38 по полудни.
До Philadelphia и New York-у о год. 7:23 до полудня и 12:18; 4:38 по полуд. До Centrala, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций вь околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:23, 9:30 до полуд. и 12:18; 4:38 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:22 до полуд. а 2:20, 4:38 и 10:00 по полудни.
Експресовї трени до Philadelphia и New York-у о год. 7:23 до полудня; 12:18 и 4:38 по полудни.
Недѣлнї трени до: Philadelphia и New York-у и до всѣхъ стаций межѣ тими мѣстами о год. 9:00 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций вь околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.
CHAS. S. LEE,
Genl. Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.
УВАГА: Хто хоче їхати на Весты, найкупить собѣ тикетъ на лигавску желѣзницю, бо найтутнїша и найвыгоднїша. По бланши информации удайте ся до: J. BEN GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

T. TALPASZ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
И
ГОТЕЛЬНОЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской лѣванїи.

Добрий вечеръ друже мой!
Добрий вечеръ, свате!
А куда такъ свѣщите?
— До Талпаша, брате!
— Що за Талпашъ? Звѣдки вѣдѣть?
— Та жь кралякъ нашъ милнїй!
— У него всѣ Русины
— Подкрѣпляютъ силы...
— Що за брїдья и пива тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужує якъ братами!
— Тако удивляють!

АНТОНІЙ ОНУЦАКЪ,

214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAN, PA. —
* Рускїй готель. *
Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомогати своимъ лентами другї народности? Та по що шукати чужихъ богѣвъ! — Дивѣть добре по Шенандорѣ, а певно знайдѣте своего чолорѣка, вь котрого и вино и виска и пиво и темперъ и другї добрі и все свѣжї напитки, а услуга чемна, бо все жь то у Русина. А ще якїй то Русинъ? Каждый єго дуже добре знає. Та жь то Антонїй Онуцакъ. Ну и якъ же жь не зайдѣте до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины вь Шенандорѣ омїнали того щирого Русина.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходити по покупныхъ жидѣвскихъ, такъ знаннхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилъма Воколека, вь Скрентонѣ. Вѣнъ залагоджує всякі справы вь коргѣ, а и сторокраєвї и зь нимъ можна розмовити ся по руски.

W. Vokolek

ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE.
Scranton, Pa.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫМЪ EXCELSIOR.
Всякі потрібнї рѣчи до житя, якъ такожъ убраня майнерскї и зычїнайнї можна купити. Посылає такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, ташо и беспечно.
Продає шїфкарты.
Не вѣдъ нинѣ вже знаютъ люде солидного председателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ltd.
Вѣ вь Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Наибольшій рускїй компанїчнїй сторъ вь Америцѣ. Заложений ще вь роцѣ 1889, а теперъ побольшений, украшений и на новое урядженнїй. Новый дѣмъ великїй, краснїй, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 показує, що може компанїча работа. — Всѣ розумнї Русины належатъ до топ компанїи, купують зѣ своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою \$2000.
Заряджає нимъ: Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

вь READING, PA.
ЗАЛОЖЕННІЙ 1866 року. — Вырабляє 25.000 бочокъ мѣсячно.
Пиво одного зь найбільшихъ броварѣвъ вь Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ єсть вѣльнѣ вѣдѣ всякихъ примѣтокъ, и для того єсть найздоровнїшмъ. Завѣдгы однои и той самои доброты и прїемного смаку и єсть споряджає подѣ зарядомъ одного зь найздѣбнїшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.

Вырабляє вь найлїпнѣмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Салѣонѣты и приватнї родины повиннї замавляти пиво лишень вь броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтня практика дала ему способность стати добрымъ лѣкарѣмъ. Лѣчить успешно всякого рода хоробы. Має такожъ свою власну аптеку, вь котрой вырабляютъ ся дуже добрі и помѣннї лѣкарства.
Розмовитъ ся по руски, лтевски, по польски и поанглїйски. — На цѣлѣй околицы знаютъ добре Шлюпаса!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.
Выпаймає такожъ керичи на похорони, хрестини и вѣсла по дуже низкїмъ цѣнахъ.
300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA.
Удайте ся вь потребѣ до него.

Steam Laundry.

Место сорочки, кофаврїки, манжетѣ и другї рѣчи до яраня, то замѣсь до Mt. Carmel Steam Laundry. Вѣдѣ сорочки 10 цѣт., вѣдѣ кофаврїка 2 цѣт., вѣдѣ манжетѣвъ 4 цѣт. — Офѣсь той єсть за Righeter's-овымъ шторомъ зь-заду.
Если хто потребує конѣ и керичи на вѣсѣлї або похороннї може достати по дуже низкѣй цѣнѣ у:
Robertsons Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

THOMAS A. ULJACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAN PA.
Гей шпенерансы, чпайте!

Хто зь васъ хоче достати доброго темперу и вайсѣ бір у вь бутелькахъ пай зайдѣ до гуртовного складу Т. Улячка и ц. Райткєвча а певно не пожалує.
Ану попробуйте!

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
O. МУРДЗА и БРАТЪ.
Сторъ заосмотреннїй вь найлїпнїхъ товарахъ, спроваждоваѣ впрѣсть зь найпершихъ складѣвъ. — Майже всѣхъ Русинѣвъ вь Mt. Carmel заосмотрює вь шпїноснїти. Продає такожъ одягъ майнерскї и посылає грошѣ до старого краю ташо, точно, скоро и беспечно.
Свой до своего — а до чужого не икаѣ ся. Жидѣвъ омїнайте зь чалѣка!

William D. Chmielewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAN, PA.

Панове салѣонїсты зь Шенандорѣ и всѣ, що хочете набути для себе виски, пива темперу вь большѣй скѣлькості, зайдѣте до В. Хмѣльовского и замовляте напитки у него. — Най не зарабляють зь васъ чужї, дайте заробити своему, бо жь Хмѣльовскїй честнїй и справведливый чолѣвѣкъ — „Свободу“ пренумерує.
Купуйте у него!

Гаврїилъ Малинякъ

Гуртовнїй складъ (Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має завѣдгы на складѣ свѣжѣ добре пиво вь великихъ и малыхъ бочѣвахъ зь найлучнїхъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлїпнѣшого гатунку
Братя! замовляте у своего!

Читайте и уважайте.

Станъ и огляни всѣ возы для бучерѣвъ, грѣсернїковѣвъ, голсельнїковѣвъ (до розвоженя пива) и розличнїй другїй, робленїй зь найлїпнѣшого матерїалу и найлїпнѣшой работы.

Головнѣ ковальство

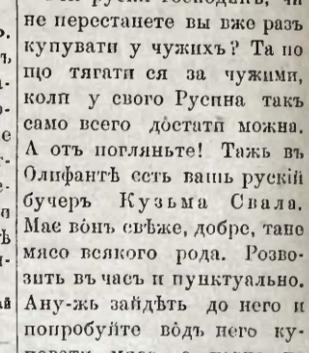
Спеціально вырабляютъ ся желѣзнїя плоты, и обгородженї надгробнїковѣвъ.
J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫМЪ YONKERS

Лазора Сиротяка,
43 Washington str.
YONKERS, N. Y.
Хто не знає Лазора Сиротяка? Вѣнъ має красно зарядженнїй сторъ, грѣсернїю и бучернїю. Посылає грошѣ до старого краю на вѣсѣлї и бѣвпечно. Продає такожъ шїфкарты на всѣ лїнїи. Хто пѣзъ аемляковъ хотѣвъ бы вѣдѣхати до старого краю, нехай зайдѣ по дорожѣ до Сиротяка и купити собѣ шїфкарту у него а вѣнъ вѣдїпровадить єго ажъ на шифъ.
На що давати ся здерати жидѣвскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣть до своего!

Руска бучерня.

— Russian Meat Market —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускїй госнодинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, колп у своего Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Та жь вь Оліфантѣ єсть вашъ рускїй бучеръ Кузьма Свала. Має вѣнъ свѣжѣ, добре, ташо мясе всякого рода. Розвозитъ вь часѣ и пунктуально. Ану жь зайдѣте до него и попробуйте вѣдѣ него купувати мясе, а певно не пожалує!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

* TROMETTER'S *
(Трометтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротпѣ National Bank.
Свѣдана, Обѣды, Вечери.
Вь кождѣмъ часѣ можна достати такъ горячїя якъ и зимнїя перекуски. Потрабнї прилагодженї на европейскїй спосѣбъ, дуже смачно. Услуга пильна и солидна.

Особнїй покоѣ для родннѣ. — Найлучшїй вина, пива, лїкеры, виски и всѣ можливї напитки. Цѣна дуже мала. Препоручає ся всѣмъ єю реставрацію, а передовѣсьмъ прївазнимъ.
Пшпучїй сей адвертай-смелтъ ручить за Трометтера.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.
вь Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождїй Русинъ идучїй вь краю, чи до краю, або маєчїй яку небудь потребу вь Нью Йорку, чи околицы, повиннѣ вступити до того готеля, бо:
Тутъ достане найздоровнїшї и найтаннїшї напитки всякого рода.
Достане ночлѣгъ таннїй, чистенькїй и безнечнїй.

Понеже зь того готеля лишъ пару крокѣвъ до пенсильванїйского лигавского вь центральского дїна, а такожъ дїна, звѣдкї стрѣтки розходять ся по цѣлѣмъ мѣстѣ и околицы, якъ Newark, Bayonne и т. д.
Феры до Нью Йорку и Бруклина такожъ подѣ носомъ.
Вь томъ готелю порадить вамъ бѣзплатно, де ташу шїфкарту купити, а если не знаєте, то запровадїть васъ охотно на дїно, або на пифу, та вѣзатѣ дадутъ всяку добру раду.
Вь готелю томъ є такожъ прекрасна галля на митинги, забавы и вѣсѣлї.